

Innhold

Forord	7
1 Innledning	9
2 Arbeidsmiljø fra leidang til fabrikk	14
Først kom vikingene	14
Inn i den industrielle epoke	20
Arbeidervernet gjennom 1900-tallet	24
Begrepet «arbeidsmiljø» tar form	29
Samarbeid og ansvar: arbeidsmiljøloven	33
Arbeidsmiljøloven i dag	40
Oppsummering	47
3 Internkontroll: den instrumenterte organisasjon	49
Internkontrollutredningene: fra inspeksjon til revisjon	49
Internkontrollforskriften	63
HMS-tilstanden i Norge	72
Instrumenteringens begrensninger	75
4 Mellom individ og kollektiv i organisasjoner:	
begrepet «arbeidsmiljø»	81
Arbeidsmiljøet i arbeidsmiljøloven	83
Psykologiske jobbkrav: norske fagtradisjoner	90
Organisasjonskultur	99
Sosialisering: Når arbeidsmiljøet skal inn i den ansatte	104
5 Organisasjonen og strukturer i HMS-arbeidet	107
Strukturer og funksjoner i virksomheter	109
Struktur og HMS	119
6 Posisjoner og roller i HMS-arbeidet	120
Posisjonene i HMS-arbeidet	122
Roller i HMS-arbeidet	134
Forholdet mellom posisjoner og roller i en arbeidsorganisasjon ..	137
Mellom det formelle og det uformelle: organisasjon og mer om sosialisering	149

7 Strategidannelse i HMS-arbeidet	164
Strategi og HMS: internkontroll som strategisk oppskrift	166
Aspekter ved implementering av HMS	174
8 Implementering av HMS i et differensiert arbeidsmiljø	182
Avhengighet	182
Implementering av HMS i forskjellige organisasjons-	
konfigurasjoner	186
Enkel struktur	191
Maskinbyråkratiet	195
Profesjonsbyråkratiet	199
Den divisjonaliserte form	204
Adhocratiet	208
9 HMS-arbeid i et differensiert organisasjonslandskap	214
Rollene i HMS-arbeidet	214
Avslutning – det regulerte arbeidsmiljø og velferdsstatens	
mikrofunksjoner	222
Bibliografi	226
Stikkord	246